

Vald og truslar om vald

Vold i skolen: Stavanger kommune brøt loven på flere punkt

De seks siste årene har ikke Stavanger kommune kartlagt og vurdert faren for vold og trusler i skolen. Nå må skolesjefen rydde opp.

Publisert: 7. juni

UTDANNINGSNYTT

Foto: Jørgen Jelstad

[Vis mer](#)

UDFs leder: Situasjonen med vold i skolen kan ikke fortsette

– Historiene som kommer frem i media er alvorlig. Alle parter må sette seg ned for å diskutere hva som må gjøres. Dette kan ikke fortsette, sier Steffen Handal.

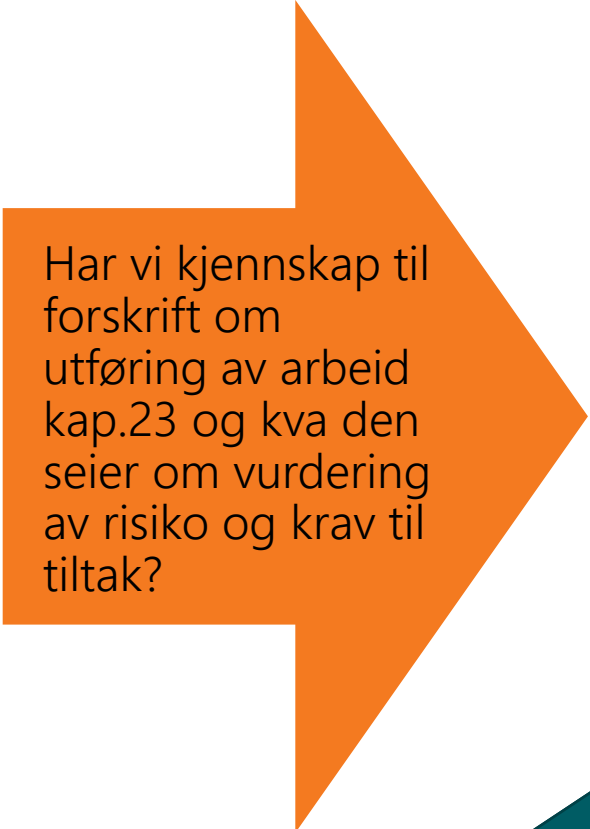
Reflekter litt over dette:

Har du god nok oversikt over utfordringane på skulane i eigen kommune ?

Har dei tilsette på skulen god nok opplæring og øving for å forebygge og handtere vald og truslar?

Har vi kjennskap til forskrift om utføring av arbeid kap.23 og kva den seier om vurdering av risiko og krav til tiltak?

Arbeidstilsynet sine definisjoner

Vald og truslar «hendelser hvor arbeidstakere blir fysisk eller verbalt angrepet i situasjoner som har forbindelse med deres arbeid, og som innebærer en åpenlys eller antydningstrussel mot deres sikkerhet, helse eller velvære.»

Truslar «er verbale angrep eller handlinger som tar sikte på å skade eller skremme en person.»

Vald «er enhver handling som har til hensikt å føre til fysisk eller psykisk skade på person. Det inkluderer også hendelser der den som skader en annen person ikke er klar over eller vurderer konsekvensene av handlingen sin – for eksempel på grunn av rus, psykisk/somatisk sykdom, mental og emosjonell tilstand eller liknende.»

Arbeidstilsynets seks punkter for å forebygge vald i skulen

Stort forbedringspotensial i å kunne meir om:

- ☐ Regelverket
- ☐ Jobbe meir systematisk førebyggjande med vald og truslar

Råd nr 1

*Det første skoleeier må gjøre er å **anerkjenne vold og trusler som et arbeidsmiljøproblem**. Arbeidsmiljøloven krever at arbeidstakere skal beskyttes så langt det er mulig mot vold, trusler og uheldige belastninger på arbeidsplassen.*

*Å anerkjenne utfordringen innebærer også å **anerkjenne arbeidsgiveransvaret som hviler på kommunen/fylkeskommunen***

*– det er arbeidsgiver som har det **overordnede ansvaret** for at arbeidsmiljøet er forsvarlig både fysisk og psykisk.*

Råd nr.2

Det er viktig at kommunen/fylkeskommunen sørger for at skolene har **verktøyene og ressursene** som trengs for å jobbe **systematisk** med å **kartlegge** og **risikovurdere** utfordringer med vold og trusler på den enkelte skole.

Skoleeier må sørge for **nødvendig bistand** til den enkelte skole. Det må legges til rette for **regelmessige** aktiviteter, resultater og rapportering på området.

Skoleeier må også **tilrettelegge** for at den enkelte skole har **tilstrekkelige rammer** for å kunne bruke **bedriftshelsetjenesten** som bidragsyter i dette arbeidet. Etterspør regelmessig hvilke resultater kartlegging, risikovurdering og tiltak har hatt.

Råd nr 3

Loven krever at de skoleansatte får **nødvendig opplæring** og øvelse i **forebygging** og **håndtering** av vold og trusler på arbeidsplassen.

Skoleeier må legge til rette for gjennomføring av **nødvendig opplæring og øvelse**, og kontinuerlig bistå skoleledelsen i å vurdere hvilken type opplæring og øvelse de skoleansatte har behov for.

Råd nr 4

Sørg for **gode rutiner** knyttet til **avvik og avvikshåndtering**.

Skoleeier må følge med på at alle avviksmeldinger håndteres på en god måte. **Ansatte** som er utsatt for vold eller trusler på jobb **skal følges opp**, både med tanke på fysisk og psykisk helse.

For at ikke oppfølgingen skal være tilfeldig eller personavhengig må **rektorer/skoleledere** få **opplæring** i hvordan dette skal gjøres i henhold til **kommunens rutine og forventninger**.

Råd nr 5

Mange **skoleledere/rektorer** opplever at de **står alene** med krevende vurderinger og avgjørelser knyttet til vold eller trusler – men også om andre arbeidsmiljøforhold som har betydning i skolen.

Sørg for å **tilby** nødvendig og tilpasset **støtte** der det er nødvendig, for eksempel ved bruk av kyndig bistand fra **bedriftshelsetjenesten**.

Råd nr 6

Snakk om **grenseganger** mellom kravene som stilles i **opplæringsloven** og **arbeidsmiljøloven**, og sørg for at de ansatte kjenner til at **lovverkene er likestilte**.

Forskrift om utførelse av arbeid, kapittel 23 A

Arbeid som kan medføre fare for å bli utsett for vald og trussel om vald

Kartlegge risiko: arbeidsgjevar skal kartlegge kva risiko det er for at arbeidstakarane kan bli utsette for vald eller truslar.

Opplæring: arbeidstakarane skal ha nødvendig opplæring i førebygging og handtering av vald- og trusselsituasjonar.

Informasjon: arbeidstakarane og deira tillitsvalde skal ha nødvendig informasjon, m.a. om kva for rutinar som er sette i verk for å førebygge, handtere og følge opp vald- og trusselsituasjonar.

Tiltak: arbeidsgjevar skal sette i verk nødvendige tiltak.

Oppfølging av arbeidstakar: tilsette som blir utsette for vald og truslar skal følgast opp på ein god måte i etterkant.

Risikovurderinga skal vurdere:

- ☐ organisering og tilrettelegging av arbeidet
- ☐ kvar, kor tid og i kva situasjonar slike hendingar skjer
- ☐ åleinearbeid
- ☐ bemanning
- ☐ kompetanse
- ☐ utforming av arbeidslokala og tekniske løysingar,
- ☐ effekten av iverksette og planlagte førebyggjande tiltak

Lenke:

[Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav \(forskrift om utførelse av arbeid\) - Kapittel 23A Arbeid som kan medføre fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold. - Lovdata](#)

Risikovurdering

1. I kva situasjon kan det oppstå ei vald- eller trusselhending på din arbeidsplass?
2. Vurder risikoen for at dette kan skje.

Lokallaget og HTV si viktige rolle

- Ta initiativ på kommunenivå til samarbeid mellom arbeidsgjevar, hovudverneombod og tillitsvald
 - utarbeide felles retningslinjer og planer for arbeidet
 - Be om fokus på ROS-analyse
 - skolering på området
 - hjelp og oppfølging av barnehagar og skular
- Inspirere og motivere
- Gje tips og råd i arbeidet

**Handlingsplan
Trygt og godt skolemiljø
Lilleby skole**

**Vi gir
framtida
et løft...**

hver dag

[handlingsplan-trygt-og-godt-skolemiljo.docx.pdf
\(trondheim.kommune.no\)](#)

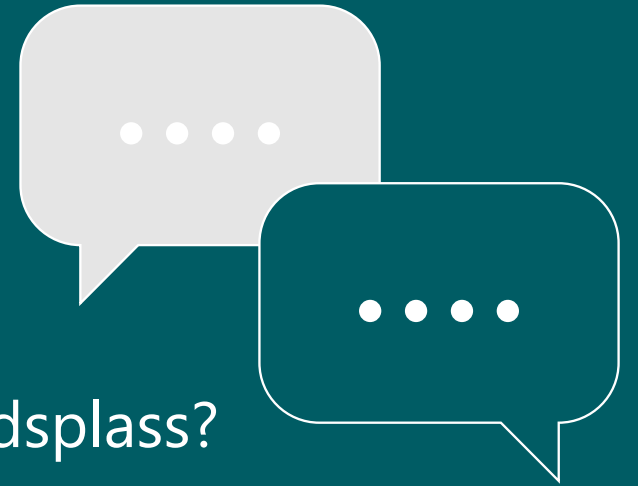
Har din kommune laga handlingsplan?

[Handlingsplan mot vold og truslerGBUS.pdf
\(grue.kommune.no\)](#)

HANDLINGSPPLAN VED VOLD OG TRUSLER I SKOLEN

Diskusjon og refleksjon

Kva har de av planer, retningslinjer og rutinar på din arbeidsplass?

Korleis har de handtert valds- og trusselepisodar til no?

Kva har de gjort av førebyggjande arbeid?

Kva er det viktigaste å gjere no?

Kva kan de treng hjelp til?

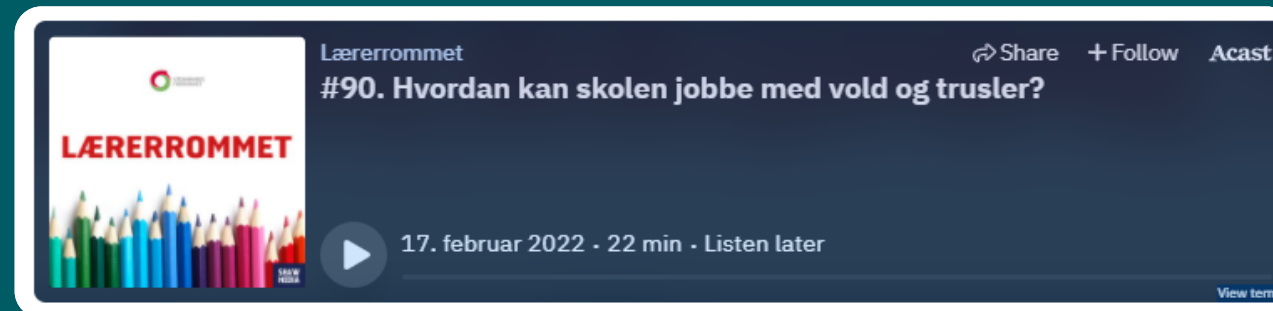
Kva kan Utdanningsforbundet bidra med?

Hugs det vi sa innleiingsvis:

Vald og truslar om vald er ikkje ei privatsak.

Dette må vi snakke om, og dette må handsamast
som ei arbeidsmiljøutfordring.

No er det tid for handling!

Nyttige lenker

[Vold og trusler \(utdanningsforbundet.no\)](https://www.utdanningsforbundet.no)

[Arbeidstilsynet skal rettleie skolane i korleis dei kan forebygge vald og truslar](#)

[– Lærernes særskilte vern i straffeloven er en godt bevart hemmelighet \(utdanningsnytt.no\)](#)

[Lederjuss: Strafferettslig vern av lærere etter vold \(utdanningsforbundet.no\)](https://www.utdanningsforbundet.no)

[Hvordan forebygge og håndtere alvorlige hendelser i barnehage og skole? \(udir.no\)](https://www.udir.no)